

ชื่อเรื่อง การพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว จังหวัดบุรีรัมย์
ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.สัจจา บรรจงศิริ และคณะ
ปีที่แล้วเสร็จ 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว 2. เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว และ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) ออกแบบรูปแบบหรือกระบวนการพัฒนากลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว 2) คัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย 3) ประชุมชี้แจงโครงการ และ 4) ดำเนินการเก็บข้อมูล สำหรับประชากรที่ทำการศึกษาคือ กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว ได้แก่ สมาชิกกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ จำนวน 77 คน ทำการคัดเลือกผู้ที่มีหัวใจเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบประเมิน และแบบบันทึกดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถาม การประเมิน และการจัดเวทีชาวบ้าน ณ กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว ตำบลกลุ่เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย มีดังนี้

1. สถานการณ์การดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว พบว่า กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาวยังขาดการดำเนินการในเรื่องการตลาดและการจัดการเงินทุน
2. การพัฒนาความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายและจัดทำตัวชี้วัด 2) ประเมินกลุ่มก่อนการพัฒนา 3) จัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ 4) สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) ปรับแผนปฏิบัติการพัฒนา 6) ติดตามการดำเนินงาน และ 7) ประเมินกลุ่มหลังการพัฒนา
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งในการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ชุมชนบ้านสายยาว มี 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย สมาชิก ประธาน/กรรมการ ระบบการบริหารงาน ระบบการผลิต และระบบการเรียนรู้ และ 2) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย สถานการณ์ทางธรรมชาติ ปัจจัยการผลิต พ่อค้าคนกลาง และหน่วยงานสนับสนุน

คำสำคัญ การพัฒนาความเข้มแข็ง กลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ ชุมชนบ้านสายยาว

Research Title: Development of Strength of Organic Rice Farmer Group in Ban Sai Yao Community, Buri Ram Province

Researchers: Associate Professor Dr. Sujja Banchongsiri and others

Year: 2017

Abstract

This research is a participatory action research with three following objectives: (1) to study the operational condition of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community; (2) to develop strength in the operation of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community; and (3) to study factors related to strength in the operation of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community. The research process comprised three steps as follows: (1) designing the model or process of strength development in the operation of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community; (2) selecting the target group; (3) organizing a meeting to explain the project to the target group; and (4) collecting data from the target group. The research population comprised 77 members of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community. The researchers selected 30 members who were willing to participate in the project. The employed research instruments were a questionnaire, an evaluation form, and a data recording form. Data were collected via the use of a questionnaire and an evaluation form, and organizing a villager's forum involving members of organic rice farmer group at Ban Sai Yao community, Thalung Lek sub-district, Mueang district, Buri Ram province. Qualitative data were analyzed with content analysis; while quantitative data were statistically analyzed using the frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation.

Conclusions from research findings are as follows:

1. Regarding the operational condition of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community, it was found that the organic rice farmer group still lacked the operation on marketing management and capital management.

2. The development of strength in the operation of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community comprises seven steps as follows: (1) determination of goals and indicators; (2) evaluation of the group before the development; (3) formulation of operational strategies and operational plans; (4) organizing seminars for sharing and exchange of learning experiences; (5) adjustment of the operational plan for development; (6) monitoring and follow-up of the operation; and (7) evaluation of the group after the development.

3. Factors related to strength in the operation of organic rice farmer group in Ban Sai Yao community are the following two factors: (1) the internal factors which consist of the member, the chairperson/committee member, the administrative system, the production system, and the learning system; and (2) the external factors which consist of the natural situation, the production factor, the middle trader, and the supporting agency.

Keywords: Development of strength, Organic rice farmer group, Ban Sai Yao community